

ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2014

ΘΕΜΑ Α

1. Δίνεται μια συνάρτηση $f : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$. Να δώσετε τον ορισμό της συνέχειας της f στο διάστημα $[\alpha, \beta]$. (6 Μονάδες)
2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιο σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση την λέξη **Σωστό** αν η πρόταση είναι σωστή ή την λέξη **Λάθος** εάν πρόταση είναι λανθασμένη.
 - a. Αν η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ και η F είναι μια παράγουσα της f , τότε ισχύει:
$$\int_{\alpha}^{\beta} f(x)dx = F(\beta) - F(\alpha)$$
 (2 Μονάδες)
 - b. Το εύρος των τιμών μιας μεταβλητής δεν επηρεάζεται από τις ακραίες τιμές της. (2 Μονάδες)
 - c. Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} και $c \in \mathbb{R}$ μια σταθερά, τότε ισχύει: $(c \cdot f)'(x) = f'(x) + c$ (2 Μονάδες)
 - d. $(x^{\alpha})' = \alpha \cdot x^{\alpha+1}, x > 0, \alpha \in \mathbb{R}^*$ (2 Μονάδες)
 - e. Αν η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, τότε ισχύει:
$$\int_{\alpha}^{\beta} f(x)dx = - \int_{\beta}^{\alpha} f(x)dx$$
 (2 Μονάδες)
3. Να μεταφέρετε και να συμπληρώσετε στο τετράδιο σας τις παρακάτω ισότητες:
 - a. Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο \mathbb{R} , τότε:
 $(f - g)'(x) = \dots$ (3 Μονάδες)
 - b. $\int_{\alpha}^{\beta} \sin x dx = \dots$ (3 Μονάδες)
 - c. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l, l \in \mathbb{R}$, τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = \dots$ (3 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Β Δίνεται η συνεχής συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, για την οποία ισχύει:

$$x \cdot f(x) - 2 \cdot f(x) = x^2 - 4 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

- a. Να δείξετε ότι $f(x) = \frac{x^2 - 4}{x - 2}$, για $x \neq 2$. (7 Μονάδες)
- b. Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2}$. (9 Μονάδες)
- c. Να βρείτε το $f(2)$. (9 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Γ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ηλικίες των υπαλλήλων μιας εταιρίας.

A/A	Ηλικίες υπαλλήλων	Συχνότητα (αριθμός υπαλλήλων) ν_i	Κέντρο κλάσης x_i	$x_i \nu_i$	Σχετική συχνότητα $f_i\%$
1 ^η κλάση	[25, 35)	100			
2 ^η κλάση	[35, 45)	50			
3 ^η κλάση	[45, 55)	40			
4 ^η κλάση	[55, 65)	10			
ΣΥΝΟΛΑ		$\nu = 200$			

1. Να μεταφέρετε στο τετράδιο σας τον παραπάνω πίνακα και να τον συμπληρώσετε.
(7 Μονάδες)
2. Να υπολογίσετε την μέση ηλικία των υπαλλήλων.
(5 Μονάδες)
3. Να υπολογίσετε το ποσοστό των υπαλλήλων που έχουν ηλικία τουλάχιστον σαρανταπέντε (45) ετών.
(4 Μονάδες)
4. Απο την εταιρία αποχωρούν πέντε (5) υπάλληλοι της 4^{ης} κλάσης, πέντε (5) υπάλληλοι της 2^{ης} κλάσης και ταυτόχρονα προσλαμβάνονται δέκα (10) υπάλληλοι με ηλικίες στην 1^η κλάση. Να υπολογίσετε την νέα μέση τιμή της ηλικίας των υπαλλήλων.
(9 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = e^x \cdot (x - 1), x \in \mathbb{R}$.

1. Να αποδείξετε ότι $f'(x) = f(x) + e^x$.
(6 Μονάδες)
2. Να μελετήσετε την συνάρτηση f ως προς την μονοτονία και να βρείτε τα τοπικά της ακρότατα.
(9 Μονάδες)
3. Αν $g(x) = f(x) + e^x, x \in \mathbb{R}$, να υπολογίσετε τη εμβαδόν του χωρίου που περικλείετε από την γραφική παράσταση της συνάρτησης g , τον άξονα $x'x$ και τις ευθείες με τις εξισώσεις $x = -1$ και $x = 1$.
(10 Μονάδες)

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

1. Ο ορισμός όπως δίδεται στο σχολικό βιβλίο σελ 138, ορισμός 2.
2. a. Σωστό
b. Λάθος
c. Λάθος
d. Λάθος
e. Σωστό
3. a. Θεωρία, σελ 189. $(f - g)'(x) = f'(x) - g'(x)$
b. Θεωρία, σελ 241. $\int_{\alpha}^{\beta} \sigma \nu \nu x dx = [\eta \mu]_{\alpha}^{\beta} = \eta \mu \beta - \eta \mu \alpha$
c. Θεωρία, σελ 109. $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = |\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)| = |l|$

ΘΕΜΑ Β

1. $x \cdot f(x) - 2 \cdot f(x) = x^2 - 4 \Leftrightarrow (x - 2) \cdot f(x) = x^2 - 4 \Leftrightarrow f(x) = \frac{x^2 - 4}{x - 2}, x \neq 2$
2. $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \frac{4 - 4}{2 - 2} = \frac{0}{0}$ απροσδιόριστη μορφή. Οπότε
 $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 2^2}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x - 2)(x + 2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} (x + 2) = 2 + 2 = 4$
3. Επειδή η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} , άρα και στο $x_0 = 2 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = f(2) = 4$ (βλέπε προηγούμενη άσκηση).

ΘΕΜΑ Γ

1. Συμπληρώνουμε τον πίνακα. Σε κάθε κλάση, παίρνουμε το μέσο, έτσι μεταξύ πχ 25 και 35 έτη, το μέσο, το νέο x_i είναι το 30. Το $x_i \nu_i$ προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό. Η σχετική συχνότητα επί τοις εκατό $f_i\%$ προκύπτει από την διαίρεση της εκάστοτε συχνότητας δια του πληθυσμού (δίνεται $\nu = 200$) επί 100.

A/A	Ηλικίες υπαλλήλων	Συχνότητα (αριθμός υπαλλήλων) ν_i	Κέντρο κλάσης x_i	$x_i \nu_i$	Σχετική συχνότητα $f_i\%$
1 ^η κλάση	[25, 35)	100	30	3000	50
2 ^η κλάση	[35, 45)	50	40	2000	25
3 ^η κλάση	[45, 55)	40	50	2000	20
4 ^η κλάση	[55, 65)	10	60	600	5
ΣΥΝΟΛΑ		$\nu = 200$		7600	100

2. Η μέση τιμή προκύπτει: $\bar{x} = \frac{1}{\nu} \sum_{i=1}^4 x_i \nu_i = \frac{x_1 \nu_1 + x_2 \nu_2 + x_3 \nu_3 + x_4 \nu_4}{\nu} = \frac{7600}{200} = 38$

3. Ποσοστο όσοι είναι τουλάχιστον 45. Δηλαδή από 45 έτη και πάνω. Είναι οι κλάσεις 3 και 4. Αρα παίρνουμε τις σχετικές συχνότητες επί τοις εκατό αυτών των κλάσεων. $20+5 = 25\%$.

4. . Εάν κάνουμε τις αλλαγές φεύγουν 5 και 5 και έρχονται 10, και τα βάλουμε αυτά τα νούμερα στις συχνότητες στις αντίστοιχες κλάσεις έχουμε έναν νέο πίνακα ως εξής (αφού κάνουμε και τις πράξεις).

Ηλικίες υπαλλήλων	Συχνότητα (αριθμός υπαλλήλων) ν_i	Κέντρο κλάσης x_i	$x_i \nu_i$
[25, 35)	110	30	3300
[35, 45)	45	40	1800
[45, 55)	40	50	2000
[55, 65)	5	60	300
ΣΥΝΟΛΑ	$\nu = 200$		7400

όπως και στο προηγούμενο θέμα $\bar{x} = \frac{1}{\nu} \sum_{i=1}^4 x_i \nu_i = \frac{x_1 \nu_1 + x_2 \nu_2 + x_3 \nu_3 + x_4 \nu_4}{\nu} = \frac{7400}{200} = 37$

ΘΕΜΑ Δ

1. Υπάρχουν μερικοί ελαφρά διαφορετικοί τρόποι επίλυσης. Δείχνουμε την προτεινόμενη λύση του υπουργείου.

$$f'(x) = (e^x)'(x-1) + e^x(x-1)' = e^x(x-1) + e^x \cdot 1 = x \cdot e^x - e^x + e^x = x \cdot e^x$$

$$f(x) + e^x = e^x(x-1) + e^x = x \cdot e^x - e^x + e^x = x \cdot e^x$$

$$\text{Αρα } f'(x) = f(x) + e^x$$

2. Πεδίο ορισμού όλο το \mathbb{R} . $f'(x) = xe^x$

$f'(x) = 0 \Leftrightarrow xe^x = 0 \Leftrightarrow x = 0$ γιατί $e^x \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ Άρα έχουμε μια ρίζα $x = 0$

Ο πίνακας μεταβολών είναι:

$$xx^2 - 6x + 8f(x) - \infty + \infty$$

x	$-\infty$	$+\infty$
$f'(x)$	$-$	$+$
$f(x)$	φθίνουσα	αύξουσα

Παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο στο σημείο $x = 0$ και με τιμή

$f(0) = e^0 \cdot (0 - 1) = 1 \cdot (-1) = -1$ Η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-\infty, 0]$ και

γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[0, +\infty)$

3. Για τον υπολογισμό του εμβαδού θα πρέπει:

$$E(\Omega) = \int_{-1}^1 |g(x)| dx = \int_{-1}^1 |f(x) + e^x| dx = \int_{-1}^1 |f'(x)| dx =$$

εδώ θα πρέπει να πάρουμε το αρνητικό μέρος στο γράφημα με μείον για να βγεί θετικό, άρα γίνεται

$$= - \int_{-1}^0 f'(x) dx + \int_0^1 f'(x) dx = -[f(x)]_{-1}^0 + [f(x)]_0^1 = -[e^0(0-1) - e^{-1}(-1-1)] + [e^1(1-1) - e^0(0-1)] = 1 - \frac{2}{e} + 1 = \frac{2e-2}{e}$$

Σάββας Παυλίδης, 2014. Δημιουργημένο μέσω L^AT_EX